

فصل هفتم

کوفی عنان، هفتمین دبیرکل سازمان ملل

ژانویه ۱۹۹۶ تاکنون
(دی ۱۳۷۴ تاکنون)

کوفی عنان^۱ هفتمین دبیرکل سازمان ملل متحد

پایان دوره دبیرکلی پطروس غالی

نخستین دوره دبیرکلی پطروس غالی، ششمین دبیرکل سازمان ملل متحد، در روز آخر سال ۱۹۹۶ میلادی به پایان رسید.

از نیمه دوم دبیرکلی وی، به ویژه از اواخر سال ۱۹۹۵ و اوائل سال ۱۹۹۶، این سؤال مطرح بود که آیا پطروس غالی، برابر روشی که سازمان ملل برای انتخاب دبیرکل تا آن زمان اعمال کرده بود، برای یک دوره دیگر به دبیرکلی برگزیده خواهد شد؟ و در صورت منفی بودن پاسخ این سؤال جانشین وی یعنی هفتمین دبیرکل کیست؟

غالی پس از انتخاب به دبیرکلی و در سالهای نخستین تصدی این شغل به خبرنگاران می‌گفت که قصد دارد تنها برای یک دوره در مقام دبیرکلی باقی بماند. ولی در اواخر سال ۱۹۹۵ در پاسخ این سؤال که آیا خود را برای دوره دیگری نامزد پست دبیرکلی خواهد کرد گفت که هنوز تصمیم نگرفته است.

در اینجا بخشی از گفتگوی وی را با خبرنگار بی بی سی در ژانویه ۱۹۹۶ در این زمینه نقل می‌کنیم:

«س - هنگامی که شما به سمت دبیرکلی سازمان ملل متحد انتخاب شدید گفتید که قصد دارید فقط یک دوره در این سمت باقی بمانید، آیا هنوز بر این تصمیم خود پایبند هستید یا قصد دارید خود را برای دومین

بار جهت تصدی این شغل کاندید کنید؟

ج - من همیشه گفته‌ام که فقط احمق‌ها تصمیم خود را عوض نمی‌کنند،

من هم تصمیم خود را عوض کرده‌ام، ولی هنوز برای بعهده گرفتن

دوباره دبیرکلی تصمیم جدی ندارم،

س - پس شما تصمیم خود را عوض کرده‌اید؟

ج - بله ولی هنوز تصمیم جدیدی نگرفته‌ام و ۹ ماه برای تصمیم‌گیری

فرصت دارم ...^(۱)»

آثار فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و سازمان ملل

جنگ سردی که پس از پایان جنگ دوم جهانی در عرصه‌های ایدئولوژیک آغاز شده بود، همراه با پیامدهای آن یعنی مسابقه تسلیحاتی و تهدیدات هسته‌ای بیش از چهار دهه ادامه داشت. این جنگ در اواخر نیمه دوم دهه هشتاد با فروپاشی یکی از طرفین مخاصمه بتدریج پایان یافت. حداقل برای مدت کوتاهی پس از خاموش شدن شعله‌های این جنگ تصور می‌شد که انسان به عصر جدیدی گام نهاده و دوران برخوردها، تخاصمات و تشنجات سر آمده است. خوشبینان در نشان دادن چنین دیدگاهی تندروی بیشتری نشان می‌دادند.

در محافل سیاسی و بین‌المللی جسته و گریخته این سؤال مطرح می‌شد که پس از جنگ سرد آیا به یک سازمان ملل جدیدی نیاز نیست؟ یا حداقل همین سازمان ملل موجود را برای سازگاری با شرایط عصر جدیدی نباید نوسازی، بازسازی، تجدید سازمان و ساختار نمود؟ ولی عملاً در زمینه صلح و امنیت جهانی پس از جنگ سرد جنگ‌ها، تشنجات و تخاصمات فراوان‌تری روی داد و جهان جای خطرناکتری برای زندگی شد.

همانطوری که برای تشکیل سازمان ملل در پایان جنگ دوم جهانی جلسات گوناگونی تشکیل گردید و نظریه‌ها و طرح‌های مختلفی ارائه شد، در دوره بعد از جنگ سرد نیز از سوی دولتها، سیاستمداران، نظریه‌پردازان مسائل بین‌المللی، مراکز آموزشی و پژوهشی مرتبط، راه

کارها و پیشنهادهائی مطرح شد، تا به شعار "ایجاد یک سازمان ملل جدید برای یک عصر جدید" جامه عمل بپوشاند.

در اینجا بطور نمونه به مطالعات و پیشنهادهای مشترک بنیادها مرشولد (سوئد) و بنیاد فورد (آمریکا) در این زمینه اشاره می‌کنیم. تحقیقات مشترک این دو بنیاد بزرگ اروپائی و آمریکائی برای ارائه توصیه‌های کارشناسانه جهت بازسازی و اصلاح ساختاری سازمان ملل از سال ۱۹۸۷ آغاز شد و به ارائه چهار گزارش انجامید:

۱- نیاز رهبری در جهان، سازمان ملل فردا

۲- تجدید سازمان دبیر خانه سازمان ملل متحد

۳- مجموعه کمکهای انساندوستانه اضطراری و راههای گسترش آن

این سه گزارش در یک مجله تحت عنوان «به سوی یک سازمان ملل اثر بخش‌تر»^۱ و گزارش چهارم تحت عنوان "نوسازی مجموعه ملل متحد"^۲ از سوی بنیادها مرشولد انتشار یافت.

پیش از این رویدادها، پاره‌ای از افراد از دیر بار سازمان ملل را به دیوان سالاری، گسترش غیر ضروری دواير و ادارات، کم کاری کارمندان، افراط در مصرف منابع مالی، انجام کارهای موازی و عدم همکاری بخشهای مجموعه گسترده ملل متحد با یکدیگر متهم می‌کردند. در نتیجه، تحت فشار طرفداران این دو تفکر، اصلاح سازمان ملل در دستور اجلاس سران هفت کشور صنعتی غرب که در لئون فرانسه گردهم آمده بودند و اجلاس سران سازمان ملل متحد در سال ۱۹۹۵، به مناسبت پنجاهمین سال تأسیس آن قرار گرفت.

در مراسم جشن پنجاهمین سال تأسیس سازمان ملل در نیویورک که در آن ۱۰۸ رئیس جمهور، ۴۷ نخست وزیر، ۹ معاون نخست وزیر و ۱۴ وزیر امور خارجه شرکت کرده بودند کارکنان و کارمندان سازمان ملل همه تلاشهای خود را برای آراستن مقر ملل متحد و تزئین آن

1. Towards a more Effective United Nations.

2. Renewing the United Nations System.

بکار بردند، اما گله‌ها، چهل چراغها، رنگ‌آمیزی‌ها و سایر وسائل تزئینی و تشریفاتی نتوانست این حقیقت را پنهان کند که سازمان ملل احتیاج به یک مجموعه اصلاحات دارد. دیوانسالاری ساختمان ۳۸ طبقه مقر آن و سایر ساختمانها این سازمان جهانی را فرا گرفته بود. هلموت کهل صدراعظم آلمان در ارتباط با مراسم با شکوه سران ملل متحد به خبرنگاران گفت: "این سازمان شایسته چنین مراسمی نبود."^(۳)

در نتیجه از سال ۱۹۹۵ اجرای اصلاحات مدیریتی سازمان ملل از دبیرکل خواسته شد و به عنوان یکی از فعالیت‌های عادی وی تعیین گردید. ولی در مورد نگرش پطروس غالی دبیرکل وقت در مورد این اصلاحات و توانائی وی در اجراء و پیشبرد آنها دیدگاهها و انتقادهائی مطرح بود. در اینجا مصاحبه پطروس غالی را در این زمینه با یک خبرنگار نقل می‌کنیم:

"در مورد توانائی شما در مدیریت سازمان ملل انتقاداتی شده است. بعضی شما را به خودپسندی و یکدندگی متهم می‌کنند، ممکن است در این باره نظر خود را بیان کنید؟
- حق انتقاد از دبیر کل برای همه اعضا محفوظ است. چیزی که در این میان غریب بنظر می‌رسد این است که گروهی از کشورها دیوار سازمان ملل و شخص مرا کوتاه یافته‌اند.
- چرا دیوانسالاری سازمان ملل را کاهش نمی‌دهید و آن را همچنان یک کابینه به ریاست خود اداره نمی‌کنید؟

- از نظر شخص خود من اشکالی در کار نیست، اما اعضا سازمان با این نظر موافق نیستند. این سازمان راه درازی در پیش دارد تا به صورت یک سازمان مستقل یا به قول شما یک دولت مستقل انجام وظیفه کند ..."^(۴)

تلاش پطروس غالی برای انتخاب مجدد و مخالفت آمریکا

آمریکا در اواخر بهار سال ۱۳۷۵ اعلام کرد که برای شکست تلاشهای پطروس غالی در مورد تصدی مجدد پست دبیرکلی از حق وتو استفاده خواهد کرد. کلینتون، رئیس جمهور آمریکا،

اظهار داشت: "سازمان ملل برای اصلاحات و رهائی از دیوانسالاری به رهبری جدید نیاز دارد." گفته می‌شد که آمریکا در به تعویق انداختن پرداخت بدهی‌های خود دو هدف را تعقیب می‌کرد: (۵)

نخست، اصلاحات در مدیریت این سازمان و همچنین کاهش سهمیه آمریکا از ۲۵ درصد به ۲۰ درصد (سهم آمریکا در بودجه سازمان ملل زمانی ۳۱/۵ درصد بود). یکی دیگر از اهداف آمریکا در اصرار به بازسازی و اصلاح سازمان ملل ایجاد دگرگونی‌هایی در ساز و کارهای این سازمان جهانی بود تا با نظم نوین جهانی مورد نظر وی به عنوان تنها ابر قدرت کره زمین هماهنگ‌تر باشد.

سردمداری مخالفت با تجدید انتخاب غالی در آمریکا را نمایندگان حزب جمهوریخواه که اکثریت را در کنگره در اختیار داشتند بعهدہ گرفته بودند. غالی در مصاحبه با روزنامه واشنگتن تایمز در نیمه اول نوامبر گفت که وارن کریستفر، وزیر امور خارجه آمریکا، در ماه مه بدیدن وی آمده و تمایل آمریکا را برای استعفاء وی به او ابلاغ کرده بود.

سخنگوی کمیته روابط خارجی سنای آمریکا در زمینه مخالفت این کشور با تجدید انتخاب غالی گفت: "دستیاران کلیتون اشتباه می‌کنند اگر فکر می‌کنند که باید سر پطروس غالی را در داخل سینی برای ما بیاورند. تا موافقت پرداخت بدهی‌های آمریکا به سازمان ملل حاصل شود." وی افزود: "چنانچه دبیر کل از بازسازی سازمان ملل صحبت کند برای ما مهم نیست که دبیر کل جدید چه کسی است و به چه زبانی صحبت می‌کند." (۶)

پطروس غالی در ۳۰ خرداد ۱۳۷۵ برای اولین بار رسماً خود را برای دوره دوم دبیرکلی نامزد کرد و سخنگوی وی اعلام کرد: "به دلیل تأییدها و حمایت‌های شدیدی که از وی بعمل آمده خود را برای یک دوره پنجساله دیگر نامزد می‌کند." یکی از خبرنگاران از سخنگوی دبیر کل پرسید: "ایشان در آغاز دوره دوم دبیر کلی ۷۳ سال و در پایان آن ۷۸ سال خواهد داشت. آیا انرژی قبول چنین مسئولیتی را دارا خواهند بود." سخنگوی دبیر کل پاسخ داد: "بله. بدون تردید. ایشان از

بنیه کاملاً خوبی برخوردار هستند، انرژی لازم را دارند و از نظر روحی و جسمی کاملاً فعال می‌باشند." (۷)

مصر و چند کشور دیگر افریقائی در ماه نوامبر - یکماه پیش از انتخاب دبیرکل جدید - پیشنهادی قطعنامه‌ای را به شورای امنیت جهت تجدید انتخاب پطروس غالی تقدیم کردند. این قطعنامه از سوی آمریکا و تو شد، در حالیکه رأی مثبت ۱۴ عضو دیگر را با خود همراه داشت. مدالین آلبرایت نماینده آمریکا در سازمان ملل پس از وتوی این قطعنامه گفت: "ما به غالی به عنوان یک رهبر بین‌المللی احترام می‌گذاریم، اما معتقدیم که سازمان ملل نیاز به رهبری جدید دارد." وی اعلام کرد که نامزدی غالی را مجدداً و تو خواهد کرد.

معاون وزیر امور خارجه آمریکا در امور افریقا در سفر کامرون اعلام کرد: "واشنگتن از نامزدی افریقائی دیگر برای پست دبیرکلی حمایت خواهند کرد."

آمریکا در ۲۹ آبان ۱۳۷۵ در حالیکه بیش از ۴۰ روز به پایان دوره دبیر کلی آقای غالی باقی نمانده بود بار دیگر قطعنامه پیشنهادی دبیر کلی مجدد وی را و تو کرد. در برابر تلاشهای مصرانه غالی، کریستین تیکل سفیر سابق انگلیس در سازمان ملل در مصاحبه‌ای اعلام کرد: "اصرار غالی در باقیماندن در مقام دبیرکلی به ضرر او تمام شده است. موضوع اصلی گناهکار بودن یا بی‌کفایتی غالی در اداره امور سازمان ملل نیست، بلکه بحث بر سر انجام اصلاحات در این سازمان است و این کار فقط با انتخاب یک دبیر کل جدید صورت خواهد گرفت." (۸)

ژاک شیراک، رئیس جمهور فرانسه در سفر خاورمیانه‌ای خود در بیروت اعلام کرد: "پاریس انتخاب هر دبیر کلی را که فرانسه زبان نباشد و تو خواهد کرد."

کوفی عنان وارد میدان رقابت می‌شود

پطروس غالی در روز ۱۴ آذرماه در یک اقدام غیر منتظره نامزدی مجدد خود را برای پست دبیر کلی بطور موقت به حال تعلیق درآورد و بدین ترتیب راه برای معرفی و رقابت نامزدهای

دیگر هموار گردید. پنج روز بعد رئیس دوره‌ای شورای امنیت از ایتالیا اعلام کرد که این شورا در مورد یکی از چهار نامزد آفریقائی که اسامی آنها در زیر می‌آید رأی گیری خواهد کرد:

۱- حامد الغابد، از نیجر و نخست وزیر پیشین این کشور

۲- عماره اسی، از ساحل عاج و وزیر امور خارجه پیشین این کشور

۳- احمد والد عبدالله از موریتانی و نماینده ویژه سابق سازمان ملل در بروندی

۴- کوفی عنان از غنا و کارمند سازمان ملل متحد (معاون دبیرکل در حفظ صلح)

سرانجام در جلسه رسمی شورای امنیت در بعدازظهر ۲۴ آذر ۱۳۷۵ به اتفاق آراء طی قطعنامه ۱۰۹۰، کوفی عنان معاون وقت غالی در عملیات حفظ صلح برای اشغال پست دبیرکلی به مجمع عمومی توصیه شد و یکساعت بعد، این اعلامیه از سوی پطروس غالی تهیه و توسط سخنگوی وی برای خبرنگاران قرائت گردید:

"دبیر کل به آقای کوفی عنان مراتب توصیه انتخاب وی را از طرف شورای امنیت به مجمع عمومی به گرمی تبریک می‌گوید. دبیر کل خوشحال است که شورای امنیت به اتفاق آراء در مورد آقای عنان به توافق رسیده است و به ویژه خشنود است که قاره آفریقا برای پنجسال دیگر دبیر کل سازمان ملل خواهد بود، هدفی که دبیر کل در چند ماه اخیر برای تحقق آن تلاش کرده است. دبیر کل برای سالها از نزدیک با آقای عنان کار کرده است."

شبکه خبری تلویزیونی سی. ان. ان در این روز موفق به مصاحبه با آقای عنان شد. وی در پاسخ این سؤال "در مورد اصلاحات در سازمان ملل چه نظر دارید؟"، گفت: "انجام اصلاحات در سازمان ملل یک امر ضروری است."

مجمع عمومی سازمان ملل نیز در روز ۲۷ آذر ۱۳۷۵ در مورد این توصیه شورای امنیت تشکیل جلسه داد و رسماً به اتفاق آراء کوفی عنان را به عنوان هفتمین دبیر کل سازمان ملل برای یک دوره پنجساله که از یکم ژانویه ۱۹۹۶ آغاز و تا پایان سال ۲۰۰۱ ادامه خواهد داشت، برگزید.

کوفی عنان یک روز پس از انتخاب به دبیرکلی سازمان ملل و ۱۲ روز پیش از آنکه این سمت را رسماً بعهده بگیرد، در نخستین کنفرانس مطبوعاتی خود در مقر سازمان ملل نقطه نظرهای زیر را اعلام کرد:

”با اعضاء سازمان ملل باید این گفتگو آغاز شود که سازمان ملل باید چه کارهایی انجام دهد، اهداف آن چیست و این سازمان را چگونه می‌توان در حالی که به قرن بیست و یکم وارد می‌شویم بازپروری کرد. وی افزود ”امیدوار است بتواند اعضاء سازمان ملل را در این بحث هدایت کند و هنگامی که اهداف تعیین گردید از آن پس تلاشها متوجه تحقق آنها خواهد شد. پاره‌ای از اعضاء در تلاشها و فعالیتهای سازمان ملل به اندازه کافی درگیر نیستند و در کارهای آن مشارکت نمی‌کنند.“

کوفی عنان در زمینه نقش دبیر کل گفت: ”در این زمینه دیدگاههای مختلفی وجود دارد، بعضی نقش وی را یک مدیر و مجری می‌دانند، البته این یک نقش اصلی و عمده کار است ولی وی دارای یک نقش دیپلماتیک بوده و بالاتر از همه دبیر کل سخنگو و وجدان مردم جهان نیز هست که بطور منظم و زمانی که ضروری است صدای مردم جهان را به گوش همه می‌رساند.“

وی در مورد گسترش اعضاء شورای امنیت اظهار کرد: ”این موضوعی است که اعضاء سازمان ملل متحد باید در باره آن تصمیم بگیرند“ و افزود اعتقاد دارد که شورای امنیت با وضعیت موجود واقعیتهای سیاسی و اقتصادی سالهای ۱۹۴۵ را منعکس می‌کند، باید آن را با واقعیتهای کنونی هماهنگ کرد. ”اگر قرار است شورای امنیت را کمی دموکراتیزه‌تر بکنیم باید بر اعضاء آن بیافزاییم تا با واقعیات کنونی جهان هماهنگ باشد.“

شایعات در مورد کوفی عنان

کوفی عنان پس از انتخاب به دبیر کلی با شایعات محافل سیاسی و مطبوعاتی در زمینه وابستگی به آمریکا مواجه شد. وی در گفتگو با روزنامه عربی زبان الشرق الاوسط، (۶ مارس

۱۹۹۶) چاپ بیروت و لندن با ابراز نارضایتی شدید از اینگونه شایعه سازیها گفت: "من همیشه انسانی مستقل و آزاده بوده‌ام و هم اکنون نیز وابسته به سازمان ملل هستم و نه آمریکا." وی اضافه کرد: "من از اصول اساسی منشور سازمان ملل دفاع می‌کنم و دستور کار آمریکا در این سازمان برای من در اولویت قرار ندارد."

عنان با مردود شمردن تسلط آمریکا بر جهان و سیستم تک قطبی گفت: "من معتقدم که سازمان ملل نباید در انتظار این باشد که آمریکا چه سیستمی برای مرحله بعد از جنگ سرد برنامه‌ریزی خواهد کرد."

سئوال دیگر خبرنگار این روزنامه و پاسخ آقای عنان در این زمینه در زیر آورده می‌شود:

— "گفته می‌شود که شما عامل آمریکا هستید، واکنش شما در برابر چنین اتهامی چیست؟
— من فکر می‌کنم که چنین نظری ساده‌ترین شکل نگاه کردن به مسئله است. بله این صحت دارد که من با آمریکائی‌ها بخوبی کار می‌کنم، اما من با فرانسوی‌ها، روس‌ها، انگلیسی‌ها و چینی‌ها، و در واقع با همه کشورهای عضو شورای امنیت به راحتی کار می‌کنم. من فکر می‌کنم این شرط لازم برای دبیر کل است که بتواند هماهنگ با همه کشورهای عضو به‌ویژه با پنج کشور دائمی شورای امنیت کار کند. من فکر می‌کنم توانائی کار هماهنگ با اعضاء قوی سازمان ملل باید یک امتیاز باشد نه یک نقطه ضعف.

اگر گفته شود که آمریکا من را به سازمان تحمیل کرده است، این در حقیقت توهین به ۱۴ عضو دیگر شورای امنیت و ۱۸۴ عضو سازمان ملل متحد است. آمریکا دارای قدرت هست ولی نه آنقدر که بتواند این کار را بکند.

— فکر می‌کنند بزرگترین اشتباه پطروس غالی چه بود، آیا چیزی است که شما از آن احتراز می‌کنید، اولویت کارهای شما چیست؟

— اجازه بدهید بگویم که کار دبیر کلی سازمان ملل کار بس دشوار و پیچیده‌ایست، هر دبیرکلی مجبور است با روش خاص خویش آن را انجام دهد. زمان تغییر می‌کند. اوضاع در زمان

هامرشولد با اوضاع در عصر پطروس غالی تفاوت کرده است و شرایط کنونی که من دبیر کل سازمان ملل هستم با زمان پطروس غالی فرق می‌کند. پاره‌ای از مواقع این قضاوت و مقایسه ناعادلانه است. من سعی می‌کنم که هماهنگ با همه اعضا کار کنم، یک دبیرخانه منسجم و کارآمد بسازیم که بتوانیم از عهده مأموریت‌هایی که کشورهای عضو به ما واگذار می‌کنند برآئیم.

... هنگامی که پسر کوچکی بودید و در شهر کوچک کونونگو زندگی می‌کردید آیا هیچ‌وقت فکرش را می‌کردید که روزی این همه موفقیت بدست بیاورید و بقول بعضی‌ها قدرتمندترین مرد روی زمین بشوید؟

— البته این طورها که شما می‌گوئید نیست و من هم چنین خیالاتی در سر نمی‌پرورانم. راستش را بخواهید حتی هنگامی که به استخدام سازمان ملل درآمدم انتظار نداشتم که این مدت طولانی در خدمت سازمان ملل باشم. برنامه‌ام این بود که دو سال در سازمان ملل کار کنم و به وطنم بازگردم ولی بیش از سی سال است هنوز در این سازمان مشغولم و شغلی دشوار و مسئولیتی سنگین را بدوش گرفته‌ام و همانطور که در سوگندنامه این شغل آمده است آن را با فروتنی پذیرفته‌ام و سعی و تلاشم را در جهت منافع و علائق این سازمان و جامعه جهانی انجام می‌دهم.

تلقی من از این شغل این است و آن را به پیش می‌برم.

کوفی عنان در پاسخ به این سؤال "شما یک رهبر جهانی هستید، کدامیک از رهبران تاریخ به شما الهام می‌بخشند؟ گفت: "در سالهای اخیر ماندلا را رهبر جالبی می‌پندارم، درباره گاندی نیز چنین نظری دارم. ولی رهبران دیگری نیز هستند که عصر ما را شدیداً تحت تأثیر قرار دادند. من اغلب از خود می‌پرسم چگونه امکان آن فراهم شد تا رهبرانی از نسل چرچیل، دوگل و روزولت پس از جنگ جهانی دوم در سانفرانسیسکو گرد هم آمدند و سازمان ملل متحد را بوجود آوردند تا از بروز جنگ سوم جهانی جلوگیری کنند. این یک پیش‌آینده نگرانانه بود. آنها به پیدایش اعلامیه جهانی حقوق بشر جامه عمل پوشاندند. این نیز یک دیدگاه آینده نگرانانه بود. آنها می‌دانستند که ابزار لازم را برای یکی دو سال در اختیار ندارند. نسل ما تنها در پی نتیجه‌گیری

فوری است. اگر همین حالا عوامل و منابع فراهم نباشد ما از ادامه راه منصرف می‌شویم و من پاسخی برای این مشکل ندارم. تمایل به دستیابی به یک نتیجه آئی و فوری بخشی از مشکل همیشگی ما بوده است."

زندگی‌نامه کوفی عنان

کوفی عنان در ۱۸ آوریل ۱۹۳۸ (۱۳۱۷ شمسی) در شهر کوچک کونونگو از ایالت کوماسی^۱ غنا بدنیا آمد. پدر وی رئیس قبیله و از شخصیت‌های معتبر این شهر بود. وی تحصیلات ابتدائی خود را در یکی از مدارس محلی این شهر آغاز کرد. (غنا یکی از مستعمرات سابق انگلیس واقع در سواحل شرقی آفریقا است). عنان پس از تحصیلات دبیرستانی وارد دانشگاه علوم و تکنولوژی کوماسی شد و در سال ۱۹۵۹ در حالیکه ۲۱ سال بیشتر نداشت با کمک بنیاد فورد، در سال ۱۹۵۹، غنا را برای ادامه تحصیل در کالج مکالستر^۲ در شهر سنت پل ایالت مینوسوتای آمریکا ترک کرد، و پس از دو سال تحصیل در این کالج در سال ۱۹۶۱ موفق به اخذ درجه لیسانس در رشته اقتصاد شد.

کوفی عنان پس از آن به ژنو رفت و در انستیتوی جهانی مطالعات عالی بین‌المللی در سالهای ۱۹۶۱-۲ به مطالعه پرداخت. وی در سال ۱۹۶۲ خدمت طولانی خود در سازمان ملل را با ورود به سازمان بهداشت جهانی به عنوان کارشناس جزء اداری و مالی آغاز کرد. در سال ۱۹۷۱ وارد انستیتوی تکنولوژی ماساچوست (ام آی تی) شد و از این دانشگاه موفق به اخذ فوق لیسانس مدیریت گردید.

کوفی عنان تنها دو سال، در فاصله سالهای ۷۶-۱۹۷۴، کار در سازمان ملل را رها کرد و به غنا بازگشت و به عنوان مدیر مؤسسه توسعه توریسم کشورش مشغول به کار شد. وی در این

1.Komasi.

2.Macalester.

سالها عضویت هیات امنای سازمان کنترل توریسم غنا را نیز بعهده داشت.

کوفی عنان در سال ۱۹۸۴ از نخستین همسرش از کشور نیجریه جدا شد. حاصل این ازدواج یک دختر به نام اما و یک پسر بنام کوچو^۱ بود. عنان سپس با خانم نان لاگرگرین^۲، خواهرزاده رائل والنبرگ سیاستمدار معروف سوئدی که یک حقوقدان بود، ازدواج کرد. خانم نان عنان نیز از همسر قبلی خود دارای یک دختر بنام نینا است. خانم عنان اکنون به کارهای هنری می‌پردازد. کوفی عنان تا پیش از انتخاب دبیرکل در یک محله متوسط نیویورک و در یک منزل متوسط زندگی می‌کرد.^(۹)

کوفی عنان در سن ۲۴ سالگی به مجموعه ملل متحد از طریق سازمان جهانی بهداشت پیوست و از سال ۱۹۸۰ به بعد به ترتیب مشاغل زیر را بعهده داشته است:

– ۸۳-۱۹۸۰ جانشین مدیر اداری و پرسنلی کمیسر عالی پناهندگان در ژنو

– ۸۷-۱۹۸۳ مدیر تنظیم بودجه در اداره خدمات مالی

– دستیار دبیرکل در اداره منابع انسانی و مدیریت، هماهنگ کننده امور امنیتی تشکیلات سازمان ملل متحد.

– ۱۹۹۲-۱۹۹۰ دستیار دبیرکل در طرح‌ریزی برنامه‌ها و بودجه، امور مالی و کنترل

– ۹۵-۱۹۹۳ دستیار دبیرکل در حفظ صلح

– ۹۶-۱۹۹۵ نماینده ویژه دبیرکل در یوگسلاوی سابق

آقای عنان به دنبال حمله عراق به کویت در سال ۱۹۹۰ از سوی پطروس عالی جهت فراهم کردن مقدمات بازگشت به وطن بیش از ۹۰۰ کارمند بین‌المللی و کمک به آزادی گروگانهای غربی به بغداد اعزام شد. وی توجه جهانیان را به وضعیت ۵۰۰ هزار آسیایی مشغول کار در عراق که در گیرودار مخاصمات گرفتار آمده بودند جلب و موجبات بازگشت آنها را به وطن خود فراهم

1. Kojo

2. Lagegren

کرد. ضمناً آقای عنان نخستین کسی بود که دولت عراق را ترغیب کرد تا در گفتگوهای معروف به فروش "نفث در برابر غذا" شرکت کند.

کوفی عنان از اول نوامبر ۱۹۹۵ تا مارس ۱۹۹۶ به عنوان نماینده ویژه دبیر کل در یوگسلاوی سابق به تلاشهایی جهت برقراری آرامش در منطقه پرداخت. فعالیتهای آقای عنان در این مقام به امضاء موافقتنامه صلح دیتون در مورد مسأله بوسنی و هرزگوین در دسامبر ۱۹۹۵ انجامید.

آقای عنان جدا از وظایف رسمی اداری که در سازمان ملل بعهدہ داشت از ابتداء به مسائل آموزشی، رفاهی و امنیتی این سازمان علاقمند بوده است و در کنار وظایف عادی به آنها می‌پرداخت. وی بین سالهای ۸۳-۱۹۸۱ ریاست مدرسه بین‌المللی سازمان ملل در ژنو را بعهدہ داشت و پس از انتقال به نیویورک به مدت ۸ سال رئیس هیات امناء مدرسه بین‌المللی سازمان ملل در این شهر بود و به‌عنوان یک کارشناس امور اداری و بودجه در ایجاد و راه‌اندازی اداره صندوق بازنشستگی مشترک کارمندان سازمان ملل متحد فعال بوده است.

آقای عنان عضو هیات امناء کالج مکالستر می‌باشد و این دانشکده جایزه برجسته هیات امناء خود را بسبب خدمات بین‌المللی به آقای عنان اهداء کرده است.^(۱۰)

سخنان رؤسای شورای امنیت و مجمع عمومی

فرانچسکو پائوفالچی^۱ رئیس ادواری شورای امنیت، از ایتالیا، پس از حصول توافق آراء در این شورا در مورد دبیر کلی آقای عنان نخستین کسی بود که به وی تبریک گفت و افزود: "کوفی عنان را به عنوان یک فرزند برجسته آفریقا که مبانی و آثار ویرانگر بحرانهای جهانی را به خوبی درک می‌کند می‌شناسیم." وی افزود: "کوفی عنان در موارد بسیاری توانائی خود را برای یافتن یک راه حل بیطرفانه، عادلانه و مؤثر فرونشاندن تنشهای بین‌المللی به منصفه ظهور رسانده

1. Francesco Paolo Fulci

است. تاریخچه زندگی آقای عنان در بیش از سی سال خدمت در سازمان ملل گواهی خوبی برای تلاشهای پیگیرا و برای حل مشکلاتی است که این سازمان با آن مواجه بوده است. سازمان ملل بارها مأموریت‌های پرمسئولیت و مذاکرات سیاسی حساسی را به آقای عنان محول کرده است و ایشان از عهده آن برآمده‌اند.

سه روز بعد، رئیس مجمع عمومی سازمان ملل، رزال اسماعیل از مالزی، پس از این که ۱۸۴ نماینده کشورهای عضو این سازمان متفقاً به آقای کوفی عنان به عنوان هفتمین دبیر کل سازمان ملل رای دادند و پس از اینکه وی سوگند دبیر کلی سازمان ملل را یاد کرد ضمن سخنرانی مبسوطی گفت: "شما برای همه ما شخصیتی شناخته شده هستید، ما به توانایی‌های شما اعتماد می‌کنیم تا انتظارات کشورهای عضو و مردم جهان را از سازمان ملل متحد برآورده کنید". وی افزود: "این مجمع عمومی به دبیر کلی معتقد است که دیدگاه‌های مستقلی در دفاع از منشور ملل متحد داشته باشد."

آغاز دبیر کلی کوفی عنان

کوفی عنان پس از ادای سوگند دبیر کلی در سالن مجمع عمومی برای اولین بار به عنوان هفتمین دبیر کل سازمان ملل، اولین دبیر کل سیاه پوست از قاره آفریقا و نخستین دبیر کلی که همه عمرکاری خود را در سازمان ملل گذرانیده پشت میکروفن مجمع عمومی سازمان ملل قرار گرفت و چنین گفت:

"شما با انتخاب من به عنوان هفتمین دبیر کل سازمان ملل افتخار بزرگی نصیب من کردید. ضمناً مسئولیت بزرگی نیز به گردن من نهادید. من به عنوان یک فرزند قاره آفریقا و به عنوان فردی که سراسر عمرم را در خدمات بین‌المللی گذرانیده‌ام به شما قول می‌دهم که هر آنچه در توان دارم انجام دهم تا شایسته این اعتماد باشم ...

سازمان ملل اکنون در کانون یک عصر در حال تغییر و دگرگونی قرار گرفته است. برای ۴۵

سال، رقابت بین دو ابر قدرت بر همه پیکره سازمان ملل و بطور عمده بر دستور کار ارکان، بخشها و کارگزاریهای آن تسلط داشته است. کشورهای عضو سازمان ملل با پشت سر گذاشتن جنگ سرد در حالیکه روابط بین خود را مجدداً تعیین و مشخص می‌کنند باید بگویند در این زمینه حاضر به حمایت از چه نوع سازمان مللی هستند ...

من به همه کشورها و همه مردم جهان که نمایندگانشان در این جلسه حضور دارند صادقانه می‌گویم سازمان ملل ابزار شما برای دستیابی به صلح و عدالت است. این ابزار را بکار گیرید، به آن احترام بگذارید و از آن دفاع کنید.

متواضعانه این منصب بزرگی را که به من محول کرده‌اید می‌پذیرم. در مقابل دشواریهای هراسناکی که پیش رو است اظهار عجز می‌کنم ولی کاملاً به درستی اهداف مشترک، عزم جمعی و موفقیت تلاشهایمان اطمینان دارم. من تنها قادر به انجام هیچکاری نیستم ولی با هم می‌توانیم بطور برگشت‌ناپذیری پهنه صلح، شرافت و عدالت را برای همه انسانها گسترده‌تر کنیم."

پطروس غالی ششمین دبیر کل سازمان ملل در حالیکه برای آخرین بار در مجمع عمومی صحبت می‌کرد در این جلسه با توجه به انتخاب دبیر کل پس از خود چنین گفت:

"من در حال خداحافظی با این مجمع بزرگ باید تأکید کنم که اعتبار سازمان ملل از همه چیز ارزشمندتر است. این اعتبار بر چهار اصل بنا شده است. بیطرفی، تساوی، کارائی و موفقیت، یک اصل دیگر یعنی اصل پنجمی نیز وجود دارد که بالاتر از همه نقش دبیر کل را توصیف می‌کند و آن استقلال عمل وی است. کسی که بر کرسی دبیر کلی سازمان ملل تکیه می‌زند نباید هرگز از ترس یک گروهی از اعضاء کاری انجام دهد و یا بنفع یک یا گروهی از اعضاء جهت‌گیری کند. اگر چنین امری اتفاق بیافتد همه انتظارات و توقعاتی که از سازمان ملل متحد می‌رود نقش بر آب خواهد شد ...

من در سراسر پنج سال گذشته تنها چیزی که هنگام برخاستن از خواب به آن می‌اندیشیدم وظیفه‌ام به عنوان دبیر کل براساس منشور، استقلال و حیثیت و اعتبار سازمان ملل بود ... من

مایلم به ویژه به آقای کوفی عنان دبیر کل جدید که برای سالها به این سازمان با علاقه، شایستگی و انرژی فراوان کار کرده تبریک بگویم. من اطمینان دارم تجارب گوناگون ایشان برای حل دشواریهایی که در پیش رو دارند بسیار مفید خواهد بود ...

بازسازی، نوسازی و اصلاح سازمان ملل

کوفی عنان روز دوشنبه ۱۲ دیماه ۱۳۷۵ به‌عنوان هفتمین دبیر کل به ساختمان ۳۸ طبقه سازمان ملل وارد و داخل دفتر کار دبیر کل در طبقه سی و هشتم شد و نخستین روز دبیر کلی خود را آغاز کرد.

کوفی عنان با شعار بازسازی، نوسازی و اصلاح ساختاری سازمان ملل به میدان رقابت انتخاب هفتمین دبیر کل پا گذاشت، ضمن در نظر گرفتن همه ملاحظاتی که در فرایند انتخاب دبیر کلی در عمل وجود دارد وی به‌عنوان یک کارشناس امور مدیریتی، اداری و مالی که ابزار ضروری ایجاد هر بازسازی و نوسازی است از میدان این رقابت بیرون آمد.

بحث ایجاد دگرگونی در سازمان ملل از دیر باز مطرح و پس از فروپاشی اتحاد شوروی و پایان جنگ سرد بطور جدی گفتگو پیرامون آن آغاز شده بود و نهایتاً در نشست سران هفت کشور صنعتی غرب در فرانسه و مراسم پنجاهمین سال سازمان ملل بتدریج وارد دستور کار جلسات مربوط شد. بحث دگرگونی عمدتاً بر سر این مسائل بود: با شرایط جدیدی که پیش آمده ما چه نوع سازمان ملل می‌خواهیم؟ سازمان ملل موجود را چگونه متحول کنیم تا اهداف‌مان را برآورده و چگونه و از چه راههایی بر مشکلات مالی سازمان ملل فائق آئیم؟

در نفس بازسازی، نوسازی و اصلاح سازمان ملل بین همه دارندگان علائق و منافع یعنی آمریکائیه‌ها، کشورهای اروپائی، روسیه، چین، کشورهای جهان سوم، شخص دبیر کل سازمان ملل متحد، کارمندان این سازمان جهانی و سایرین اتفاق نظر وجود داشت ولی در نحوه این بازسازی، نوسازی و اصلاح اتفاق نظر حاصل نبود. در حقیقت ایجاد دگرگونی در سازمان ملل

بستری بود که هر یک از طرفین ذینفع رویای خاص خویش را در آن می‌دیدند.

در اینجا دیدگاه دبیر کل را که به خوبی در بیانات وی در اجلاس وزرای کشورهای عضو عدم تعهد (هند آوریل ۱۹۹۷) منعکس است نقل می‌نمائیم. توجه دقیق به این بیانات ما را با ذهنیت دبیر کل بیشتر آشنا می‌کند.

”من به عنوان یک جوان غنائی همه نیروی اصول نهضت غیرمتعهدها را در مبارزه با استعمار، آزادی، عدالت، توسعه و همکاری حس کرده‌ام. غنا نخستین کشور آفریقائی بود که استقلال خود را بدست آورد. غنا بخش اعظم موجودیت خود را به عنوان یک کشور مستقل و پیشگامی خود را در پی‌ریزی وحدت آفریقا مدیون نهضت غیر متعهدها می‌داند. نهایتاً اینکه من می‌توانم ادعا کنم که من و کشورم در سایه نهضت غیر متعهدها پا گرفته‌ایم.

پیام من اکنون ساده است. با اجراء مجموعه پیشنهادها در بازسازی سازمان ملل برآنم تا سازمان ملل را در برابر نیازهای اعضاء پاسخگو تر و در برخورد با مسائل واقعی جهان امروز توانا تر کنیم.

ما امروز در بین دو حالت قرار گرفته‌ایم: یک سیستم بین‌المللی کهنه و یک ساختاری که در حال تولد است. ما باید در مسیر بازسازی با یکدیگر همکاری کنیم ...

در حقیقت جامعه جهانی سپاسگزاری زیادی را به کشورهای غیرمتعهدها مدیون است. این کشورها شمار زیادی از پرسنل و منابع با ارزش مورد نیاز عملیات حفظ صلح را تأمین کرده‌اند. من در شرایطی نبوده‌ام که بتوانم همه آنها را اعلام کنم. من بهتر بود فهرست مشارکت بیشتر کشورهای عضو عدم تعهد را اعلام کنم ولی به من اجازه بدهید بگویم که شش کشور از ده کشور بزرگترین تأمین کننده نیازهای صلح را کشورهای غیر متعهد تشکیل داده‌اند ...

من در پی‌گیری اهداف بازسازی سازمان ملل به پشتیبانی، حمایت و مشارکت فعال شما نیازمندم. نهضت عدم تعهد به صورت فریاد کشورهای درآمده که هرگز حرف آنها شنیده نشده است. این نهضت با ۱۱۴ عضو و ۱۳ ناظر، نماینده دو سوم کشورهای عضو سازمان ملل را

تشکیل داده است. کشورهای نهضت عدم تعهد به صورت یک نیروی سیاسی عمده در درون مجموعه ملل متحد درآمده است. پشتیبانی نهضت عدم تعهد از بازسازی سازمان ملل به تضمین مشروعیت و اثر بخشی این بازسازی کمک خواهد کرد ...

سازمان ملل متحد نیز مانند نهضت غیر متعهدها با سئوالهای جدی پیرامون مشروعیت، ماموریت و توانایی خود مواجه شده است. ما همه با تنشهایی در زمینه بازسازی نهادهای خود به سبب تغییرات وضعیت ژئوپلتیکی مواجه بوده‌ایم. سازمان ملل هنوز در پاره‌ای از زمینه‌ها مثلاً در شورای امنیت واقعیت‌های سیاسی - جغرافیائی دهه‌های چهل قرن اخیر را منعکس می‌کند ...

همانطوری که شما آگاه هستید من اکنون یک بازنگری همه جانبه و گسترده‌ای را پیرامون سازمان ملل هدایت می‌کنم. من ابتکارات زیادی را در زمینه‌های مدیریتی و سازمان در درون دبیرخانه تا آنجا که اختیاراتم اجازه می‌داده انجام داده‌ام ...^(۱)

کوفی عنان، شانزده روز پس از آغاز کار، یکی از موفق‌ترین و شناخته‌ترین مدیران و بازرگانان جهان، موريس استرانگ،^۱ از کانادا را که در زمینه همکاری با سازمان ملل و اداره نشست‌های بزرگ بین‌المللی توانمندیهای خود را نشان داده بود به عنوان مشاور و هماهنگ‌کننده امور مربوط به بازسازی برگزید. دبیر کل و مشاورش با جمع‌آوری کلیه پیشنهادها رسیده و با استفاده از نظر کارشناسان گزارش کاملی پس از شش ماه در این زمینه تهیه و در بیست و پنجم تیرماه هفتاد و شش (۱۶ مارس ۱۹۹۶) به اجلاس ویژه مجمع عمومی که بنا به درخواست وی جهت پیگیری توصیه‌های اجلاس ریو تشکیل شده بود تقدیم نمود تا در صورت تصویب در دستور کار اجلاس پنجاه و دوم مجمع عمومی قرار گیرد.

یک روز بعد نیز طی یک جلسه سخنرانی برای کارمندان سازمان ملل که همزمان در

1. Maurice Strong

نیویورک، ژنو و وین انجام گرفت رؤس آن را اعلام نمود.* با انتشار این گزارش همه کشورها از اصلاحات پیشنهاد شده ابراز خرسندی کردند ولی رهبر کمیسیون امور خارجه سنای آمریکا این پیشنهاد را بسیار ناچیز خواند.

پیش از بیان خلاصه و اهداف این گزارش به بیان مصاحبه خبرنگار "اخبار دبیرخانه"^۱ (نشریه ویژه کارمندان سازمان ملل متحد) با موريس استرانگ می‌پردازیم. لازم به یادآوری است که بخشی از اصلاحات پیشنهاد شده متوجه حذف یک هزار پست کارمندی در سال ۱۹۹۷ و در مجموع هزار و پانصد پست تا پایان سال ۱۹۹۹ بود. پاره‌ای از کارمندان مجموعه ملل متحد در برابر اصلاحات دبیر کل در زمینه شغلی خود احساس عدم امنیت می‌کردند. در این مصاحبه مشاور و هماهنگ کننده امور مربوط به اصلاحات و نوسازی بطور صریح به بیان اهداف این بازسازی اظهار نظر کرده است. نگرانی کارمندان سازمان ملل از لحن سئوال‌های خبرنگار "اخبار دبیرخانه" کاملاً احساس می‌گردد. در مقدمه این مصاحبه معرفی کوتاهی نیز از فعالیتهای آقای استرانگ مرتبط با سازمان ملل و مسائل بین‌الملل بعمل آمده است:

"موريس استرانگ دارای سابقه موفقیت‌آمیز و درخشانی در ارتباط با سازمان ملل از جمله دبیر کل کنفرانس محیط زیست انسانی در استکهلم (۱۹۷۲)، راه اندازی برنامه محیط زیست ملل متحد (۱۹۷۵)، مدیر هماهنگی دفتر ملل متحد برای عملیات اضطراری (۱۹۸۵)، دبیر کل اجلاس سران کره زمین در ریو (۱۹۹۲) می‌باشد. وی هم‌اکنون مشاور ویژه رئیس بانک جهانی بوده است.

آقای استرانگ کمی پس از آغاز کار آقای عنان، به عنوان مدیر هماهنگی بازسازی ملل متحد برگزیده شد. در این مصاحبه وی با خبرنگار اخبار دبیر خانه در زمینه ماموریت جدیدش سخن می‌گوید.

*. این گزارش پیش از تشکیل اجلاس سران کنفرانس اسلامی در تهران (آذر ۱۳۷۶) توسط نویسنده این کتاب به فارسی ترجمه و از سوی دفتر سازمان ملل در تهران انتشار یافت.

اخبار دبیرخانه: اصطلاح بازسازی دارای معانی مختلفی برای افراد مختلف است. برای شما

چه معنی می‌دهد؟

استرانگ: من به ویژه آن جنبه از معنی بازسازی را که استنباط شود شما گناهی را انجام داده‌اید و از این پس قرار است در راه درستی حرکت کنید نمی‌پسندم. ولی بازسازی در سازمان ملل بطور کلی به معنی ضرورت ایجاد دگرگونی سازمان ملل است به منظور تقویت بیشتر آن جهت اطمینان از اینکه این سازمان توانائی آن را بدست آورد تا ماموریت‌هایی را که جامعه جهانی بعهده آن محول خواهد کرد انجام دهد. در نتیجه ما باید به اصطلاح بازسازی در مفهوم وسیع آن توجه داشته باشیم. من تصور می‌کنم در معنی محدود، این اصطلاح واژه مناسبی برای این فرایند نیست، و من آن را در معنی دیگری بکار می‌برم.

البته من اعتقاد دارم که سازمان ملل نیاز به دگرگونی در پاره‌ای از زمینه‌های عملکردی خود دارد. این بدان معنی نیست که همه آنچه را که انجام داده نادرست بوده است؛ ولی باید بگویم آن شیوه‌ها برای گذشته خوب و مناسب بوده است و لزوماً روش‌های مناسبی برای آینده نیست و در نتیجه ما باید آنها را تغییر بدهیم.

ما ضمناً مجبوریم بخش‌هایی از سازمان ملل را بازسازی و تجدید ساختار نمائیم تا این سازمان بتواند ماموریت‌هایی را که جامعه جهانی در قرن بیست و یکم به آن واگذار می‌نماید برآورده سازد. پس بازسازی و نوسازی از دیدگاه من به معنی دگرگونی و متناسب سازی سازمان ملل است.

اخبار دبیرخانه: با توجه به وجود ۱۸۵ عضو در سازمان ملل "بازسازی" برای پاره‌ای از دولتها به معنی تجدید سازمان بنظر می‌آید. آیا این کار بنظر نمی‌رسد که مسئله دشواری در سطح روشها باشد.

استرانگ: من فکر می‌کنم همینطور است که شما می‌گوئید. در سطحی که مورد نظر ما است شاید با چالش‌های بزرگی مواجه شویم ولی در زمینه پیشنهاد‌های دریافتی کمبودی نداریم.

"بازسازی" سازمان ملل یا "تجدید ساختار" آن، آنطوری که بعضی‌ها بکار می‌برند، مسئله‌ای بوده است که مطالعات کارشناسی، پژوهش‌های گروهی و توصیه‌های متعددی از داخل و خارج سازمان ملل برای سالها به ویژه در مراسم پنجاهمین سال تأسیس سازمان ملل پیرامون آن وجود داشته است.

در حقیقت مشکل در میزان استفاده از این عناصر در بازسازی نیست، بلکه مشکل در میزان اراده سیاسی جهانی برای انجام دگرگونی است. برای کشورها راه آسانتر این است که در آغاز به ضرورت ایجاد تغییرات و بازسازی رای بدهند، سپس در ایجاد دگرگونیهای ویژه.

من بهرحال اعتقاد دارم تحت مدیریت این دبیر کل که بیشتر از سایر دبیر کل‌های پیشین تجربه و مهارت در زمینه کار این سازمان جهانی با خود به سازمان ملل آورده، این مسئله پیش خواهد رفت. دگرگونی تنها بطور ساده مسئله کم کردن هزینه‌های سازمان ملل نیست بلکه ایجاد تغییراتی در این سازمان است تا با ماموریت‌های جدید متناسب باشد.

من باورم این است که یک دیدگاه مشترک بسیار روشنی جهت ایجاد دگرگونی وجود دارد و معتقدم که با درک تفاهم بین اعضاء اختلاف نظر آنها از میان بر داشته خواهد شد. البته فاصله‌های زیادی وجود دارد ولی می‌توان بین آنها پلی ایجاد کرد. زیرا سود فراوانی برای همه جهانیان و دولتها در از میان رفتن این فاصله‌ها است.

اخبار دبیرخانه: چیزی که بیشتر کارمندان سازمان را از اصطلاح "بازسازی" به وحشت می‌اندازد ارتباط تنگاتنگ آن با کاهش و حذف مشاغل است.

استرانگ: امنیت در سازمانی که خود فاقد امنیت است وجود نخواهد داشت. آینده نیز در سازمانی که خود آینده تثبیت شده‌ای ندارد وجود نخواهد داشت. سازمان ملل نمی‌تواند موجودیت یا آینده خود را تضمین کند و همه ما مجبوریم از مسائل شخصی خود که مسائل قابل درکی نیز هستند بگذریم و متوجه باشیم که نسل ما مجبور است این سازمان را بشکلی تغییر دهد که نه تنها برای ما که اکنون برای آن کار می‌کنیم بلکه برای کسانی که در آینده راه ما را

تعقیب می‌کنند آینده‌ای داشته باشد.

از دیدگاه من سازمان ملل یک سازمانی است که وجود آن اکنون بیشتر از پایان جنگ دوم جهانی ضرورت دارد ولی پس از پنجاه سال مثل همه نهادها به عادات و خصلتهائی مبتلا شده که دیگر متناسب با زمانی که بوجود آمد نیست.

من امیدوارم که کارمندان این سازمان احساس کنند که همه در این فرایند مشارکت داشته و دارند نه اینکه تنها به فکر این باشند که این دگرگونی چگونه وضعیتی آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. البته کارمندان باید به وضع خود بیاندیشند ولی تجربه من در زمینه دگرگونی سازمانها نشان می‌دهد که زمانی افراد در پایان روز احساس رضایت می‌کنند که حس کنند در یک سازمان پویا که مردم به آن احترام می‌گذارند و نیازی از جامعه را برطرف می‌کند کار می‌کنند. بهتر است که این سازمان جهانی توسط دوستانش نوسازی شود نه توسط دشمنانش به زیاده‌دان تاریخ سپرده شود.

اخبار دبیرخانه: مطالعات پیرامون بازسازی سازمان ملل سالها در جریان بوده است. چه بخشی از مأموریت شما کند و کاو پیشنهادهایی است که تا کنون به شما تسلیم شده است و چه بخشهایی از آن ارائه راه کارهای جدید است.

استرانگ: دبیرکل عنان تنها این نقش را به من نداده است که نظریاتی به پیشنهادهای قبلی اضافه کنم. من مثل همه کسانی که سالها با این سازمان کار کرده‌ام دارای نظریاتی هستم. ولی وظیفه کنونی من تنها پیشبرد عقاید خودم نیست بلکه عملاً کار به این شکل است که پیشنهادها و نظریات جمع و تجزیه و تحلیل می‌گردد تا آقای عنان که تنها تصمیم‌گیرنده هستند بتوانند تصمیم مقتضی را اتخاذ کنند. البته ما پیشنهادهایی به ایشان ارائه خواهیم کرد ولی ایشان هستند که مسئولیت فرایند نوسازی را به عهده دارند.

وظیفه من این است که به شکلی از همه پیشنهادها استفاده کرده و از درون آنها راهی برای نوسازی آینده باز کنیم. دبیرکل تنها فردی است که حق تصمیم‌گیری در مورد عناصر اولیه این

فرایند را دارند ... من اعتقاد دارم که این اقدامات موجبات فراهم شدن یک برنامه بازسازی را به وجود خواهد آورد. بله، کار دشواری است اما من ایمان راسخ دارم که این تلاشها راه بسیار جالبی را پیش روی سازمان ملل قرار خواهد داد." (۱۳)

گزارش پیشنهادی دبیرکل برای بازسازی، نوسازی و اصلاحات ساختاری:

دبیرکل بازسازی و اصلاحات سازمان ملل را در دو مسیر هدایت کرد. مسیر نخست از همان آغاز کار دبیرکلی شروع شد و عبارت بود از اجراء فعالیتهائی که در چارچوب اختیارات وی قرار داشت یعنی هرچه کارآمدتر، مدرنیزه تر و کم هزینه تر کردن سازمان ملل.

مسیر دوم، تهیه یک گزارش جامع جهت ارائه به مجمع عمومی جهت تصمیم گیری اعضا که با ارائه گزارش پیشنهادی در ۲۵ تیر ماه ۱۳۷۶ به اجلاس ویژه مجمع عمومی آغاز شد و فزاینده ای از آن در زیر می آید:

"اقدامات و پیشنهادهای این گزارش برنامه بازسازی دبیرکل در طول شش ماه نخست آغاز کارش را در بر می گیرد. این اقدامات و پیشنهادها بنیاد دگرگونی های وسیع و دور را فراهم می سازد که با گام های استوار سازمان ملل را در مسیر تغییرات و انعطاف واکنشها طرح ریزی شده، پیش خواهد برد ...

کارها و توصیه های مناسب برای نوسازی (کوتاه مدت) اساساً بر حیطه اولویتهای زیر متمرکز است:

ایجاد یک ساختار رهبری و مدیریتی نوینی که توانمندیهای دبیرکل را برای اعمال رهبری و تضمین پاسخگوئی مسئولیتهای سازمان ملل از طریق زیر تقویت کند:

— ایجاد پست جانشینی دبیرکل

— ایجاد گروه مدیریت ارشد

—

مطرح کردن ضرورت ایجاد تغییرات اساسی (بلند مدت) از طریق توصیه‌هایی که دبیرکل به کشورهای عضو ارائه داده تا آنها:

- فعالیتهای مجمع عمومی را روی موضوعاتی که دارای بالاترین اولویت هستند متمرکز کرده و از طول زمان اجلاس عمومی آن بکاهد.

- ایجاد یک کمیسیون در سطح وزیران امور خارجه کشورهای عضو جهت بررسی ضرورت ایجاد تغییرات بنیادی در سازمان ملل از طریق بازنگری منشور آن.

- نامگذاری اجلاس مجمع عمومی که در سال ۲۰۰۰ برگزار می‌شود به عنوان "اجلاس هزاره" و تمرکز بر روی آماده‌سازی سازمان ملل جهت پذیرش تغییرات عمده برای برآورد نیازهای جامعه جهانی در قرن بیست و یکم، این اجلاس باید با یک "اجلاس مردمی" همزمان باشد.

در بند ۲۴ این گزارش تحت عنوان برنامه‌ای برای بازسازی در مورد مراحل این بازسازی چنین می‌خوانیم:

"بازسازی نهادین که در این گزارش مطرح شده شامل انجام سه نوع از اقدامات است: اول اقداماتی که دبیرکل با ابتکار شخصی می‌تواند و باید آنها را به انجام برساند که عمدتاً در مورد سازمان و مدیریت برنامه‌ها و صندوق‌های دبیرخانه مربوط می‌شود. دوم اقدامات تکمیلی که در صلاحیت کشورهای عضو قرار دارد و به تصویب دولتهای آنان نیازمند است از جمله ساختار و نحوه عمل سازمانهای بین‌الدولی. سوم بررسی و تعمق و انجام اقدامات ممکن در دراز مدت که پیشنهادهای اساسی متعددی درباره آن واصل شده است."

بند ۳۴ "نخستین چالش این است که توان و اختیارات دبیرکل و مدیران ارشد را افزایش دهیم تا وحدت بیشتر مقاصد، انسجام تلاشها و تحرک و پاسخدهی کلی بیشتر در سراسر نظام ملل متحد، از جمله صندوقها و برنامه‌های آن حاصل شود. هدف از طرح‌ریزی اقدامات و پیشنهادهایی که پس از این خواهد آمد این است که سازمان دبیرخانه را از شکل سنتی آن، یعنی

مجموعه‌ای متفرق از واحدهائی که تمرکز استراتژیک اندکی دارند، به ساختار منسجم‌تر، همترازتر، استراتژیک‌تر و محرک‌تر تبدیل نماید... و در پایان این گزارش آمده است:

”... آنچه معیار داوری درباره سازمان ملل خواهد بود - و حق هم چنین است - این است که همه این تلاشها چه تأثیری بر فقراء، گرسنگان، بیماران یا کسانی که زندگیشان در معرض خطر است، یعنی همه مردمی که فلسفه وجودی سازمان ملل خدمت به آنان است، خواهد گذاشت.“

اولین گزارش سالانه کوفی عنان به مجمع عمومی:

کوفی عنان در پایان نخستین سال دبیرکلی خویش اولین گزارش سالانه فعالیتها و نظریات خود پیرامون سازمان ملل را در ۱۲ شهریور هفتاد و شش (۳ سپتامبر ۱۹۹۷) در ۲۵ صفحه، ۱۷۶ بند و سه فصل تهیه و انتشار داد تا تقدیم پنجاه و دومین اجلاس سالانه مجمع عمومی نماید. عموماً محور این گزارش را مسئله تغییرات شرایط و اوضاع بین‌المللی، ضرورت بازسازی، نوسازی و اصلاح ساختاری سازمان ملل و دلائل و توجیحات آن تشکیل می‌داد. فهرست مندرجات نخستین گزارش سالانه وی به این ترتیب بود:

فصل اول. شرایط و اوضاع عصر جدید از بند ۱ الی ۲۰

فصل دوم. مدیریت دگرگونی:

الف: حکومت خوب، حقوق بشر و دموکراتیزه کردن امور بند ۲۱ الی ۴۱

ب: همکاریهای اقتصادی بین‌المللی و توسعه پایدار بند ۴۲ الی ۶۲

ت: عملیات توسعه و عمران بند ۶۳ الی ۷۲

ث: دیپلماسی پیشگیرانه و حل مسالمت‌آمیز اختلافات و تخصصات و خلع سلاح از

بند ۷۸ الی ۹۴

ج: اقدامات انسان‌دوستانه بند ۹۵ الی ۱۰۷

چ: حفظ صلح و ایجاد صلح پس از تخصصات بند ۱۰۸ الی ۱۲۹

خ: تهدیدهای ماوراء ملی جدید بند ۱۳۰ الی ۱۴۲

فصل سوم. مراحلی که پیش رو داریم بند ۱۶۷ الی ۱۷۶

کوفی عنان در بند سوم فصل اول نخستین گزارش خود به مجمع عمومی چنین می‌نویسد:

”در ۱۷ دسامبر ۱۹۹۶ کشورهای عضو با انتخاب من به عنوان هفتمین دبیرکل سازمان ملل افتخار بزرگی نصیب من کردند. من از آغاز تصدی این شغل یک هدف اصلی را تعقیب می‌کردم: ایجاد وحدت بیشتر اهداف سازمان ملل، یکپارچگی تلاشها و آماده نمودن سازمان ملل برای اینکه بتواند مؤثرتر با مشکلات زمان واکنش نشان دهد. هر یک از اجزاء تشکیل دهنده سازمان ملل دگرگونی‌هایی را جهت سازگاری با تغییرات بزرگی که در دهه گذشته حادث شده است پذیرفته‌اند.

پیشرفت و اقدامات این بخشها در طول سال گذشته در این صفحات آمده است. اما به تدریج که ما به پیش می‌رویم سازمان ملل باید بیاموزد که از منابع و ظرفیتهای قدرت نهادین خود، یعنی نیروهای مکمل و کمک‌کننده‌ای که در درون این مجموعه وجود دارد بیشتر بهره‌گیری کند. مجموعه کامل بازسازی که در ۱۶ جولای ۱۹۹۷ به مجمع عمومی تقدیم کردم و این اجلاس در نشستهای آن به بررسی آن خواهد پرداخت با چنین ذهنیتی طرح‌ریزی شده است.”

در آغاز فصل دوم این گزارش چنین می‌خوانیم:

”الف: حکومت خوب، حقوق بشر و آزادی‌گرائی

بند ۲۲. این باور به طور روزافزون پدید آمده که حکومت خوب سنگ بنای اصلی جهت تحقق اهداف توسعه پایدار، بهروزی و صلح است. وضعیت حتی دو کشور از این دیدگاه مشابه نیست، ولی در کل با توجه به ملاحظیات فرهنگی می‌توان گفت، یک حکومت خوب عبارت است از حکومتی با حاکمیت قانون، وجود نهادهای دولتی اثرگذار، شفافیت و پاسخگو بودن مدیریت دولتی و امور عمومی، احترام به حقوق بشر، مشارکت هدفمند همه شهروندان در

جریانات سیاسی و سهمیم بودن مردم در تصمیماتی که بر زندگی آنها اثر می‌گذارد". بند ۵۴. در حالیکه انسان به قرن بیست و یکم گام می‌نهد، توسعه پایدار مشکل اساسی است که فراروی او قرار دارد:

و در بند اول فصل سوم گزارش نیز چنین می‌خوانیم:

بند ۱۶۷، این نخستین‌باری است که این فرصت را پیدا می‌کنم تا با اعضاء سازمان ملل در زمینه کار آن گزارش بدهم. هرچند بیش از سی سال در سازمان ملل خدمت کرده‌ام ولی هرگز در مقامی نبوده‌ام که قضاوت حساب شده‌ای در زمینه فعالیتهای همه جانبه و کارآئی این سازمان ارائه نمایم. حال که در جایگاه قضاوت قرار گرفته‌ام، در مجموع با قید احتیاط، خوشبین هستم.

۱۷۲- در این اوضاع در حال تغییر، الگوهای تطبیقی گذشته سازمان ملل، دیگر کارساز نیست. سازمان ملل برای موفقیت در قرن آینده منابع عمده خود را باید به عرصه بکشاند. یعنی نیروهای مکمل و نیروهای درون‌جوش خود را. به زبان دیگر سازمان ملل باید مورد بازسازی اساسی، نه جزئی، قرار گیرد. در این راه برداشتن سه گام مرتبط با یکدیگر ضروری است.

۱۷۳- نخستین گام عبارت است از ایجاد یک ساختار متناسب دبیرخانه که این امکان را برای سازمان ملل فراهم کند تا در حیطه فعالیتهای و زمینه‌های گوناگون کار خود به صورت متمرکز و واحد عمل کند.

۱۷۶- (آخرین بند) و به این دلیل این الزام خطیر و تاریخی برای ما است که سازمان ملل را به صورت ابزار اثربخش ممکن جهت دستیابی به صلح و پیشرفت - برای فرزندانمان و فرزندان آنها - درآوریم"

سفر به بغداد و افزایش اعتبار دبیرکل و سازمان ملل

کوفی عنان در اوج یک بحران بزرگ بین‌المللی که از اختلاف عراق و سازمان ملل بر سر

توقف کار بازرسی بازرسان سازمان ملل متحد، ترکیب ملیت این بازرسان و نحوه ادامه آنها پیش آمده بود جهت گفتگو با مقامات عراقی روز آخر بهمن ماه ۱۳۷۶ به بغداد سفر کرد. این سفر در روزهایی اتفاق افتاد که ایالات متحده آمریکا نیروهای عظیمی را در خلیج فارس گرد آورده بود و وزیر دفاع، وزیر امور خارجه و به خصوص کلینگتون رئیس‌جمهور این کشور بارها در مقابل خبرنگاران ظاهر شده و حکام بغداد را به حملات نظامی قریب‌الوقوع و شدیدی تهدید می‌کردند.

با توجه به خاطره حمله نیروهای متحد به فرماندهی آمریکائی‌ها در سال ۱۹۹۱ جهت رفع تجاوز عراق به کویت و استفاده از ماهواره‌های نظامی، هواپیماهای فوق مدرن، موشکهای دورپرواز هوشمند، بمب‌های گاما، اضطراب و دلهره عظیمی مردم جهان را فرا گرفته بود. ولی این بار حمله‌ای صورت نگرفت. کلیه اعضای دائمی شورای امنیت که در سال ۱۹۹۱ با تصویب بیش از ده قطعنامه در این شورا اتفاق آراء خود را نشان داده بودند و به ویژه در قطعنامه شماره ۶۸۷ (۱۹۹۱) عزم و خواست خود را برای تضمین پایداری کامل، نامحدود و بی‌قید و شرط عراق به تعهدات خود تصریح کرده بودند در مورد نحوه برخورد با این بحران و چگونگی آن دچار تفرقه و دودستگی شدند.

در یک سو دولتهای آمریکا و انگلیس قرار داشتند که اقدامات و حملات نظامی علیه عراق را تأیید و تجویز می‌کردند ولی در سوی دیگر کشورهای روسیه، چین، فرانسه، پاره‌ای از کشورهای خارج منطقه و اکثریت قریب به اتفاق کشورهای منطقه بودند که با اجرای هر اقدام نظامی، پیش از انجام آخرین مذاکرات و اتمام حجتها با حکام بغداد، مخالفت می‌کردند. سیاست فرانسه که از سوی ژاک شیراک رئیس‌جمهور و دیگر شخصیت‌های سیاسی این کشور تکرار می‌شد چنین بود «فرانسه مخالف استفاده از زور علیه عراق است.»

مخالفت روسیه با حمله آمریکا علیه عراق شدیدتر بود. فرمانده نیروهای موشکی استراتژیک در دومای روسیه چنین گفت: «در صورت اقدام هسته‌ای آمریکا در منطقه

خلیج فارس نیروهای موشکی روسیه بطور مستقیم وارد عمل خواهد شد. " این فرمانده تصریح کرد: "اگر اطلاعاتی پیدا کنیم که آمریکا خواهان اقدام هسته‌ای در منطقه خلیج فارس است نیروهای موشکی استراتژیک روسیه به طور مستقیم وارد عمل خواهند شد." وی تصریح کرد: "همه نیروهای تحت فرماندهی وی در حال آماده‌باش کامل به سر می‌برند و آماده اجرای فوری همه دستورات صادره از مرکز فرماندهی هستند." (۱۳)

حقیقت این بود که پس از بحران موشکی کوبا بار دیگر دارندگان بزرگترین زرادخانه‌های اتمی جهان در مقابل یکدیگر قرار گرفته بودند و همدیگر را به اقدامات تلافی‌جویانه شدید تهدید می‌کردند. روسیه که پس از فروپاشی شوروی از حد اقل اعتبار و حیثیت در صحنه جهانی، به ویژه در خاورمیانه، برخوردار بود در این جریان سعی می‌کرد برای ترمیم این اعتبار اقدام بایسته‌ای به عمل آورد. در نتیجه این کشور جهت اقدام تند و موضع‌گیری سخت خود دارای دلیل مضاعف بود.

تصور پی‌آمدهای برخورد نظامی بین طرفین، اصحاب منازعه را واداشت تا حداقل اختلافات خود را در این زمینه کنار بگذارند و دست به دامن سازمان ملل دراز کنند و این نهاد بین‌المللی را به عنوان ابزار مذاکره و مصالحه به کار گیرند. در نتیجه کوفی عنان که دست بالائی در مذاکره سیاسی داشت و ضمناً از تجربه گفت‌وگوهای دیپلماتیک با رهبران بغداد در زمان معاونت دبیرکلی سازمان و رئیس عملیات حفظ صلح برخوردار بود، پس از چهار دور مذاکره با اعضای دائمی شورای امنیت روز ۳۰ بهمن ماه راهی بغداد شد. وی هنگام ورود به خاک عراق در فرودگاه بغداد مأموریت خویش را یک مأموریت مقدس نامید و اظهار امیدواری کرد که با یک توافق کلی بغداد را ترک کند.

دبیرکل بیست روز بعد از این مذاکرات در مصاحبه با سی.ان.ان در مورد حساسیت و دشواری کارش چنین گفت:

"س: آیا تلاش برای دستیابی به توافقی با بغداد دشوارترین مأموریت کاری شما بود؟"

ج: بله این سخت‌ترین مأموریت من بود. من مأموریت‌های دشواری داشتم، مأموریت پیشین بغداد که برایتان گفتم و نیز مأموریت در بوسنی که در آن، مأموریت نیروهای حافظ صلح سازمان ملل را به نیروهای ناتو واگذار کردم. آن یک عملیات نظامی ظریفی بود. اما مأموریت بغداد تا کنون دشوارترین وظیفه من بوده است. زیرا شامل گفت‌وگوهای سخت، روزهای بلند و شبهای بسیار کوتاه بود. در پایان من بسیار خسته و ضعیف شدم.

- آیا از اینکه گفت‌وگوهای بغداد چنین پایانی خوشی یافت شگفت‌زده نیستید؟

- در آغاز سفر مطمئن نبودم گفت‌وگوی ما چگونه پیش خواهد رفت، اما بسیار خوشبین بودم. نظر من این بود که من پیشنهاد جالبی داشتم که اگر می‌توانستم آن را به رهبری عراق برسانم و با سادگی و بی‌ریائی برایشان بازگو کنم و پیامدهای برنیابردن خواسته‌های سازمان ملل را دقیقاً برای آنها تشریح کنم. احتمال زیادی داشت که با من موافق شوند. هنگامی که موافقت آنها را با پیشنهادم که پیمانی خوب و متعادل بود به دست آوردم اطمینان درستی حاصل کردم که در شورای امنیت با اکثریت مطلق آن را تصویب خواهند کرد و چنین هم شد.

- فرض کنیم آمریکا بپندارد که عراق مفاد توافقنامه [بین دبیرکل و حکام بغداد] را نقض کرده و بغداد را گلوله‌باران کند، از دید شما آیا واشنگتن نمی‌تواند پیش از گفت‌وگو با سازمان ملل چنین کند؟

- شورای امنیت ترجیح می‌دهد که نخست در این باره گفت‌وگو کند. اما برداشت من این است که با توجه به آنچه تا کنون روی داده است، اگر عراق بخواهد توافقنامه‌مان را نقض کند، شاید اگر آمریکا بار دیگر توافق نظر شورای امنیت را به دست آورد کارش آسانتر بشود. اما انتظار بیشتر اعضای شورای امنیت این است که قضیه برای بررسی به همین نهاد احاله شود ...» (۱۴)

حاصل گفت‌وگوی کوفی عنان با حکام بغداد پس از دو روز گفت‌وگو در شورای امنیت به صورت قطعنامه‌ای به تصویب این شورا رسید.

سفر کوفی عنان به عراق در اوج یک بحران بزرگ بین‌المللی که همه کشورهای بزرگ و

کشورهای منطقه مستقیم یا غیرمستقیم در آن درگیر بودند و در لحظات پر اضطراب و دلهره به سر می بردند در مجموع باعث کسب اعتبار، شهرت و احترام برای سازمان ملل متحد و شخص دبیرکل گردید.

کوفی عنان با استقلال فکر، حسن نیت، تلاشهای دلسوزانه و تجاری که در اثر بیش از سی سال کار در سازمان ملل به ویژه مذاکره با حکام بغداد در سفرهای قبلی کسب کرده بود با دست پری از بغداد بازگشت و این امر به محبوبیت وی در سطح جهانی افزود.

افکار عمومی جهانیان بار دیگر دریافتند که این سازمان جهانی که با آرزوی حفظ صلح و امنیت جهانی پی ریزی شده می تواند به عنوان یک عامل اصلی جهانی تحقق آنچه که در منشور آن به صراحت آمده مؤثر و کارساز باشد.

طارق عزیز در مصاحبه با خبرنگاران در پایان سفر کوفی عنان از عراق چنین گفت:
"گفت وگوهای ما از جنبه های سیاسی از روشی عاقلانه برخوردار بود و این اراده دیپلماتیک سازمان ملل بود که ما را در دستیابی به موفقیت یاری داد، نه سیاست تهدیدآمیز و ستیزه جویانه آمریکا."

دبیرکل در تهران

هشتمین اجلاس سران کنفرانس اسلامی در روزهای ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ آذرماه ۱۳۷۶ با حضور پادشاهان، ولیعهدها، رؤسای جمهور، نخست وزیران، وزراء امور خارجه و شخصیت های برجسته ۵۳ کشور اسلامی و نمایندگان سازمان های بین المللی و انبوه خبرنگاران رسانه های معتبر جهانی در تهران برگزار گردید.

کوفی عنان دبیرکل سازمان ملل متحد جهت شرکت در این کنفرانس همراه با همسرش و هیأت همراه مقارن ساعت ۲۳:۵۰ دوشنبه ۱۷ آذرماه وارد خاک کشور ما شد. آقای دکتر کمال خرازی که ریاست دوره ای وزیران امور خارجه اجلاس هشتم را به عهده داشتند در فرودگاه

مهرآباد تهران از دبیرکل و هیأت همراه استقبال به عمل آوردند، و ایشان را تا ساختمان "حافظیه" که محل استقرار پادشاهان، ولیعهدها و رؤسای جمهور کشورهای شرکت کننده در اجلاس بود، همراهی نمودند.

کوفی عنان در عصر نخستین روز کنفرانس به حضور مقام رهبری رسیدند. مقام رهبری با توجه به قاره‌ای که آقای دبیرکل از آن برخاسته بودند و با توجه به سابقه مبارزاتی چندتن از رهبران این قاره اشاره کردند: "آفریقا در دهه‌های اخیر مردان بزرگی داشته است و ما از آن جهت که آفریقا در مقابل ظلم ایستاده به این منطقه از جهان عمیقاً علاقمندیم ..."

آقای عنان در پایان دیدار با ایشان اظهار خوشوقتی کردند و گفتند: "من و هیأت همراهم تحت تأثیر دوستی و مهمان‌نوازی ایرانیان قرار گرفته‌ایم و به عنوان دوستان ایران خاک کشور شما را ترک خواهیم کرد."

دبیرکل سپس با آقای خاتمی ریاست جمهوری اسلامی ایران دیدار کردند. آقای خاتمی در این دیدار به دبیرکل گفتند: "شما در حساس‌ترین مقطع تاریخی مسئولیت بزرگی را بر عهده گرفته‌اید و خدا را شاکریم مسئولیت دبیرکلی سازمان در این برهه سرنوشت‌ساز بر عهده یک انسان شرقی است." وی افزود: "ما در حالی قرن بیستم را پشت سر می‌گذاریم که دو جنگ بزرگ جهانی و سخت‌تر از آن دوران جنگ سرد را پشت سر نهاده‌ایم."

آقای کوفی عنان نیز اظهار داشتند: "ما کاملاً با جمهوری اسلامی ایران هم عقیده‌ایم که در این دوره جهان‌گرایی باید با یکدیگر به عنوان ملتها و در چارچوب سازمانها همکاری و تشریک مساعی داشته باشیم." وی افزود: "هدف ما بنا نهادن دموکراسی بر اساس خواست ملتها است و با جمهوری اسلامی ایران در آرزوی تحقق صلح جهانی سهمیم هستیم." کوفی عنان پس از ملاقات با ریاست جمهوری اسلامی ایران، اظهار داشتند: "تحت تأثیر این شخصیت فهیم قرار گرفتم. آقای خاتمی ایده‌های مناسب و مطلوب زمان حاضر و تصویر واضحی از آینده روشن برای ایران دارد." (۱۵)

دبیرکل و هیأت همراه روز چهارشنبه در یک سفر یک روزه به اصفهان از آثار تاریخی این شهر بازدید بعمل آوردند و با پیشوای مذهبی ارامنه اصفهان و جنوب ایران در کلیسای وانگ دیدار کردند. آقای عنان در پایان این دیدار گفت: "از اینکه من در اصفهان و در جمع روحانیون مذهبی و خلیفه‌گری ارامنه در اصفهان هستم بسیار خوشحالم."

در بیانیه ۲۶ ماده‌ای اجلاس هشتم سران کنفرانس اسلامی در ماده ۲۲ در مورد حضور دبیرکل در این کنفرانس چنین می‌خوانیم: "از شرکت دبیرکل سازمان ملل جناب آقای کوفی عنان در اجلاس سران تهران به عنوان نشانه‌ای از روابط همکاری عالی بین سازمان ملل و سازمان کنفرانس اسلامی استقبال می‌کنیم. [شرکت کنندگان در این اجلاس] از دبیرکل سازمان ملل دعوت می‌کنند که اصلاح سازمان ملل را به نحوی پیگیری کند که حداکثر دموکراتیزه شدن تصمیم‌گیری در درون نظام سازمان ملل تضمین گردد." دبیرکل در عصر روز ۲۰ آذرماه به اتفاق همسر و هیأت همراه تهران را ترک کردند.

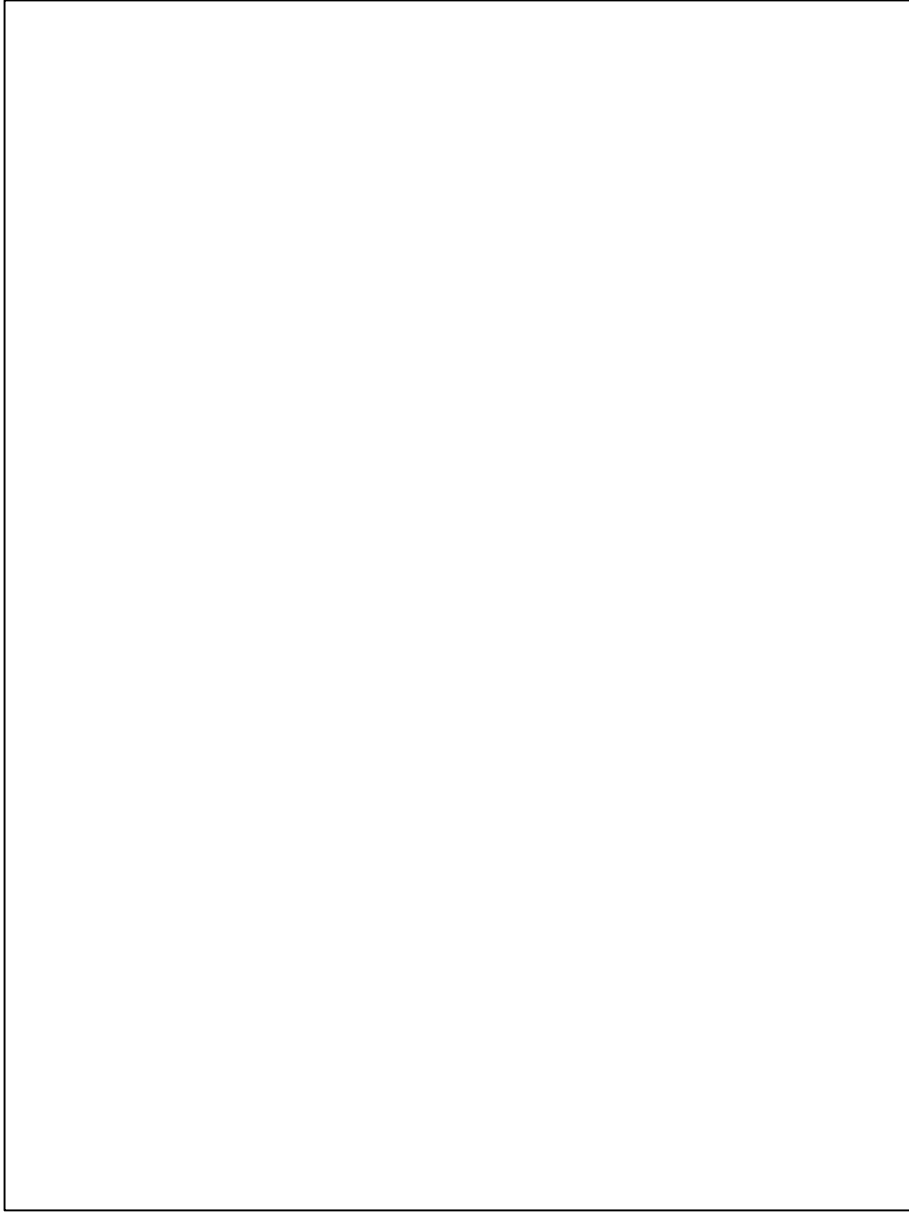
ملاقات نویسنده با دبیرکل سازمان ملل

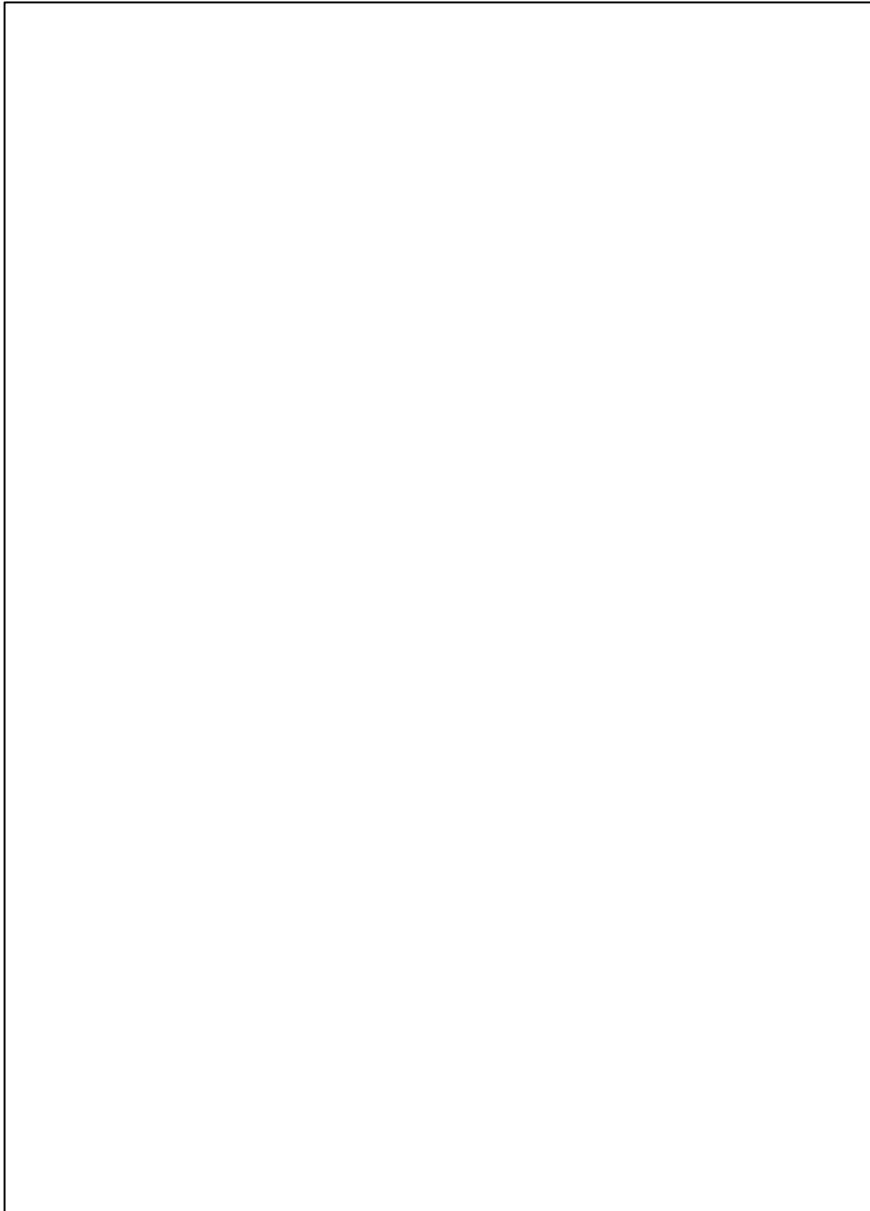
پس از آنکه شرکت دبیرکل سازمان ملل متحد در هشتمین اجلاس سران کنفرانس اسلامی در تهران محرز گردید، اینجانب جهت انجام یک مصاحبه برای مطرح کردن سئوالهایی پیرامون زندگینامه ایشان نامه‌ای به آقای دکتر خرازی وزیر امور خارجه ایران تقدیم کردم. خوشبختانه این تقاضای نویسنده مورد قبول قرار گرفت و در برنامه کار آقای دبیرکل در طول اقامت در تهران منظور گردید. نهایت اینجانب در ساعت ۱۸ روز چهارشنبه ۱۹ آذرماه در دفتر سازمان ملل متحد در تهران موفق به ملاقات با ایشان شدم. در آغاز این ملاقات، یک نسخه از چاپ اول این کتاب را به حضور ایشان تقدیم کردم. آقای عنان ضمن مشاهده کتاب و بررسی اجمالی مندرجات آن از اینکه برای نخستین بار در جهان زندگینامه دبیرکل در یک مجلد به این شکل مورد بررسی قرار گرفته اظهار خوشحالی نمودند و خرسندی خود را از اینکه مردم ایران علاقمند به دریافت اطلاعات پیرامون امور بین‌المللی و سازمان ملل هستند ابراز داشتند.

فهرست منابع فصل هفتم

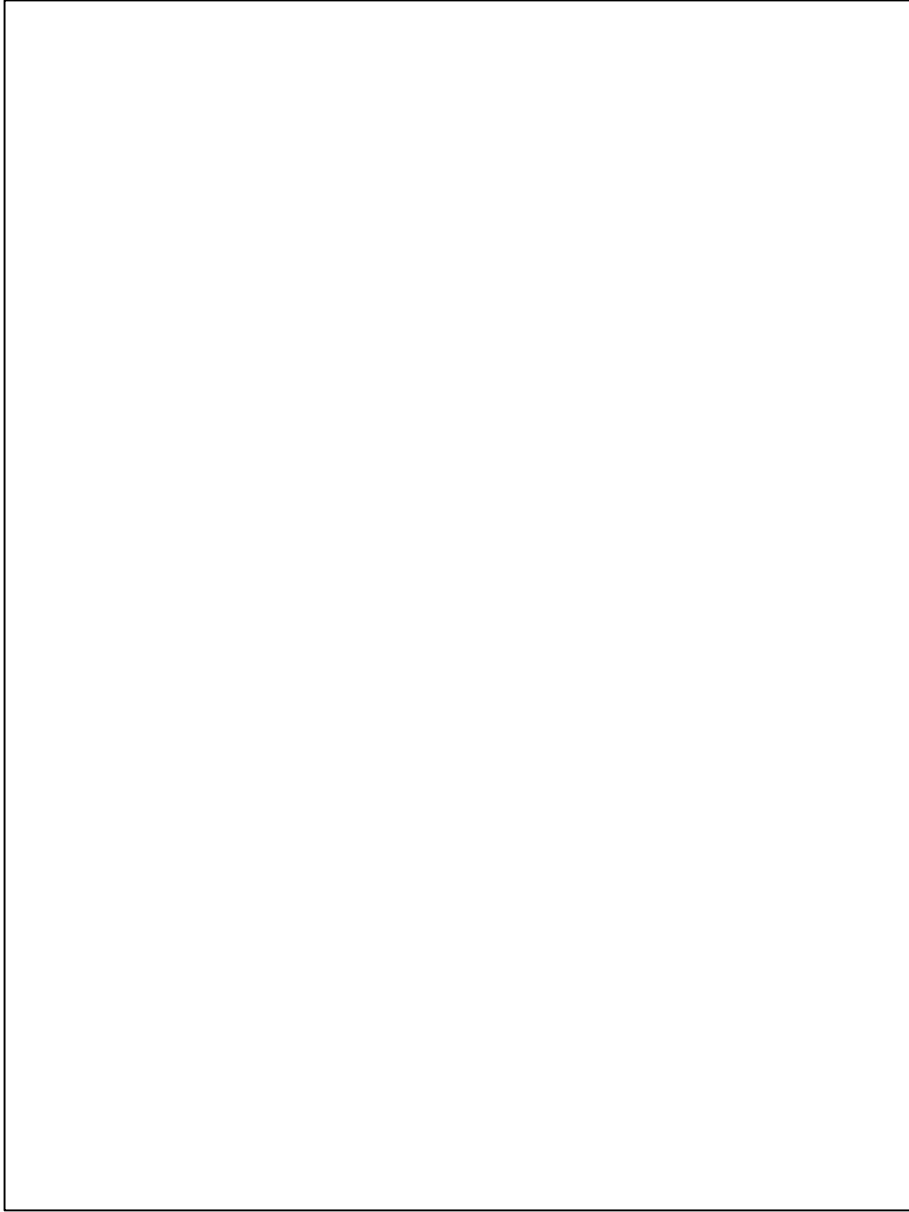
۱. روزنامه اطلاعات، ۱۳۷۴/۱۱/۲.
2. Brain Urquhart and Erskin Childers, *Renewing The UN System*, Dag HamerJold Foundation, Upsalla, Sewden, 1994.
۳. روزنامه اطلاعات، ۱۳۷۴/۸/۲.
۴. همان منبع، ۱۳۷۴/۱۰/۱۱.
۵. همان منبع، ۱۳۷۵/۴/۲.
6. The New York Times International, Saturday, Dec 14, 1996.
7. The Washington Post, Saturday, Dec 14, 1996.
۸. همان منبع، ۱۳۷۵/۸/۳۰.
9. Chicago Tribune, Saturday, Dec 14, 1996.
10. Bio. SG, 130.
11. National Herald, New Delhi, April 15, 1997.
12. Secretary News, June, 1997.
۱۳. کیهان، ۱۳۷۶/۱۲/۱۹.
۱۴. جامعه، ۱۳۷۶/۱۲/۲۰.
۱۵. همشهری، ۱۳۷۶/۹/۲۲.

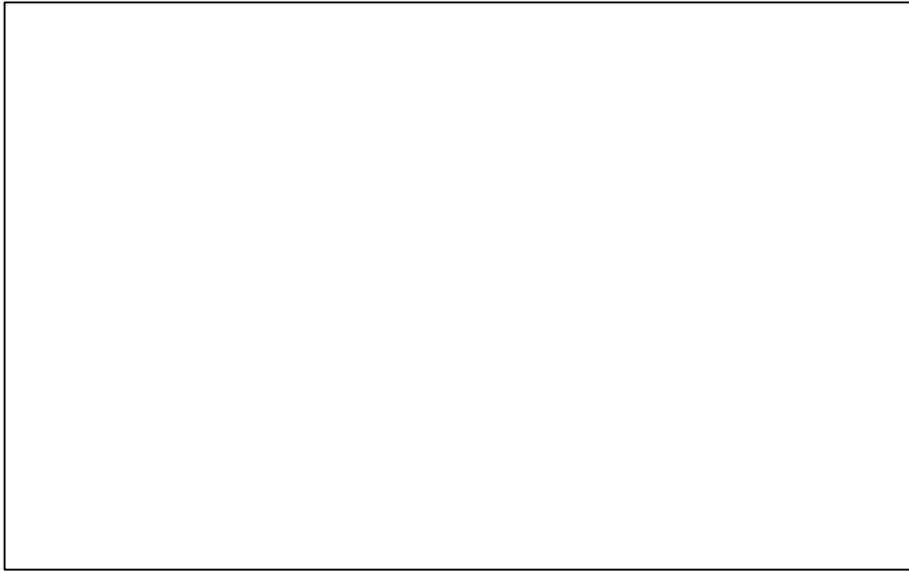
كوفي عنان / ٤٨١

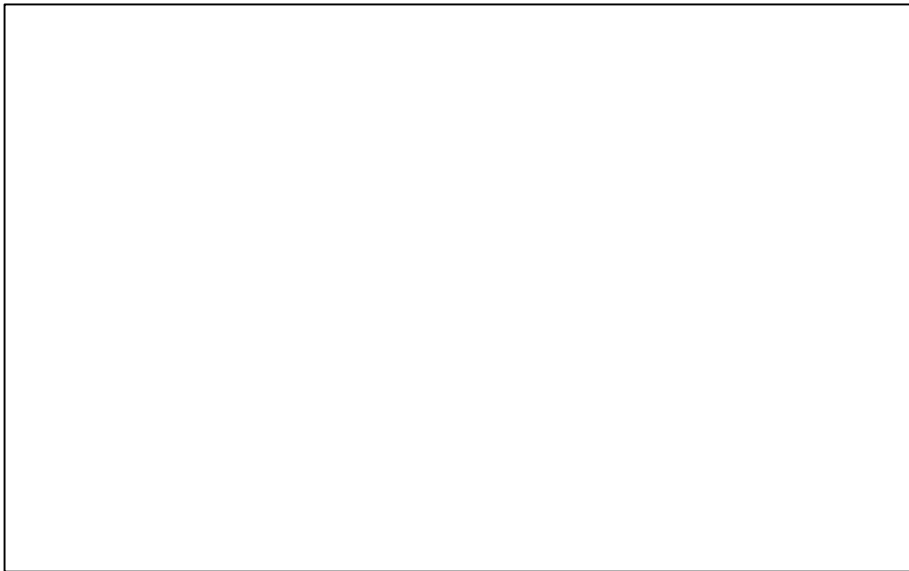

كوفي عنان / ٤٨٣

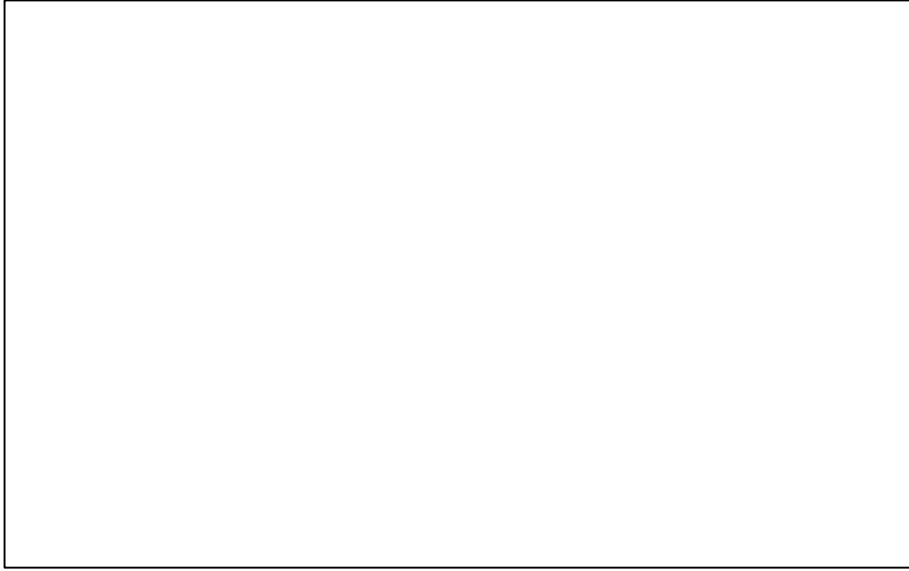

(۴)

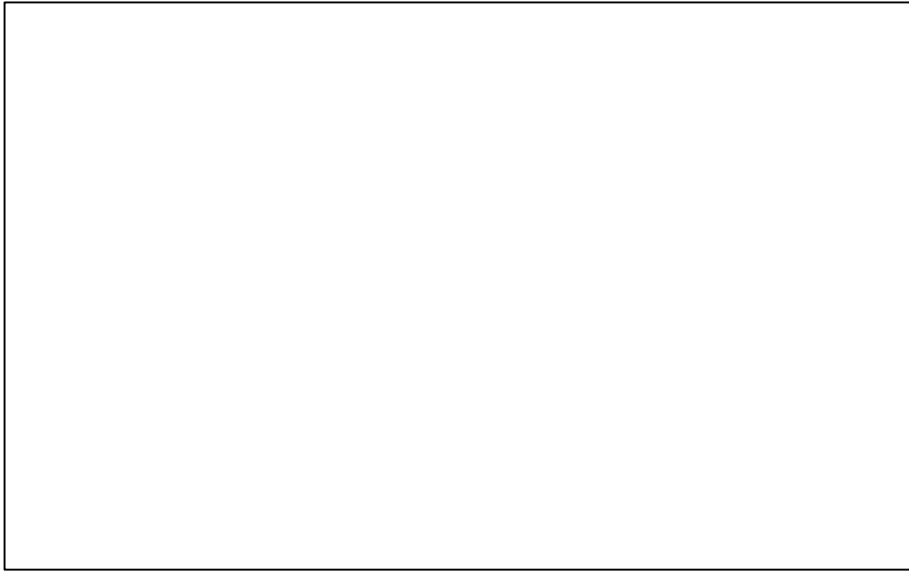

(۵)

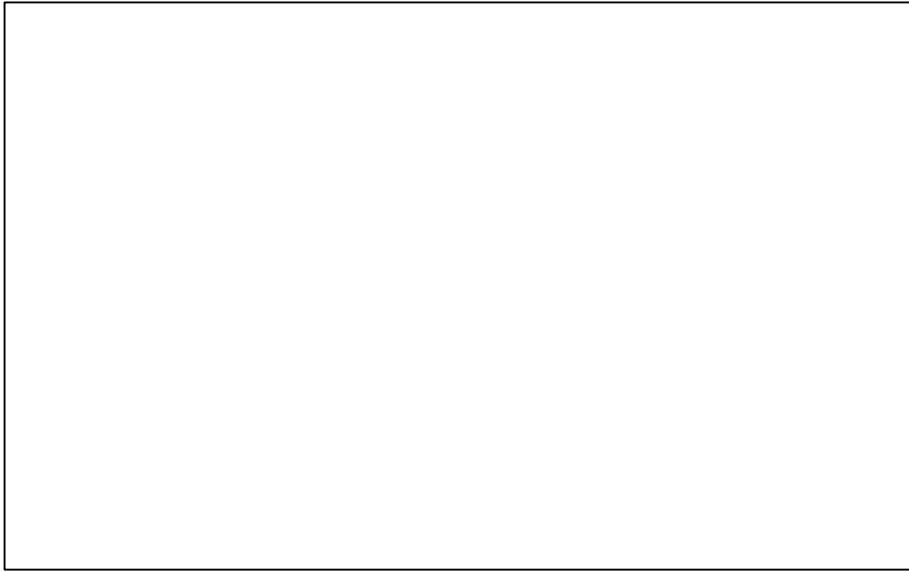
كوفي عنان / ٤٨٥

(٤)

(٧)

عکسهای مربوط به هفتمین دبیرکل سازمان ملل متحد - کوفی عنان

۱. کوفی عنان در ۱۸ آوریل ۱۹۳۸ در غنا بدنیا آمد و سی سال در سازمان ملل بکار پرداخت و سپس به عنوان هفتمین دبیرکل این سازمان برگزیده شد.
۲. کوفی عنان در اوّل ژانویه ۱۹۹۷ رسماً کار خود را به عنوان دبیرکل سازمان ملل آغاز کرد. در میهمانی که به این مناسبت برگزار گردید، دبیرکل‌های پیشین سازمان ملل (پطروس غالی و دوکوئیاری) دیده می‌شوند.
۳. خانم نان عنان، همسر سوئدی آقای کوفی عنان خواهرزاده رائل والنبرگ سیاستمدار معروف سوئدی است.
- ۴، ۵ و ۶. آقای کوفی عنان جهت شرکت در هشتمین اجلاس سران کنفرانس اسلامی در روزهای ۱۸، ۱۹ و ۲۰ آذرماه ۱۳۷۶ به تهران آمد. در این سفر به حضور مقام رهبری، ریاست جمهور و وزیر امور خارجه رسید.
۷. دبیرکل سازمان ملل در روز چهارشنبه ۱۹ آذرماه که مصادف با پنجاهمین سال تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر بود، در دانشگاه تهران حاضر گردید و در این زمینه به ایراد سخنرانی پرداخت.
۸. نویسنده در دفتر سازمان ملل در تهران کتاب را به دبیرکل سازمان ملل تقدیم می‌نماید.

Table of Contents

<i>1. Trygve Lie., UN First Secretary - General 1946-53</i>	<i>1</i>
<i>2. Dag Hammarskjöld, UN Second S-G 1953-61</i>	<i>129</i>
<i>3. U Thant, UN Third S-G 1961-71</i>	<i>245</i>
<i>4. Kurt Waldheim, UN Fourth S-G 1971-81</i>	<i>299</i>
<i>5. Javier Pérez de Cuellar, UN Fifth S-G 1981-91</i>	<i>335</i>
<i>6. Boutros Boutros - Ghali, UN Sixth S-G 1991-1996</i>	<i>397</i>
<i>7. Kofi A. Anann UN Seventh S-G 1996-</i>	<i>445</i>